

Formulierversie
2018.02

Aanvraaggegevens

Publiceerbare aanvraag/melding

Behoort bij besluit van
burgemeester en wethouders
van gemeente Hollands Kroon

zaaknummer **Z-222841**
datum **28 september 2020**

(10)(2e)

(10)(2e)

medewerker team Ruimte

Aanvraagnummer 4148123
Aanvraagnaam splitsing woonboerderij in 2 wooneenheden
Uw referentiecode BBHK(Noorderlaan 1)2018

Ingediend op 16-01-2019
Soort procedure Onbekend

Projectomschrijving Het splitsen van een woonboerderij in twee wooneenheden aan de Noorderlaan 1, 1777 JL te Hippolytushoef.

Opmerking geen

Gefaseerd Nee

Blokkerende onderdelen weglaten Ja

Kosten openbaar maken Nee

Bijlagen die later komen Installaties; Gezondheid; Overige gegevens veiligheid; Constructieve veiligheid; Welstand; Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen; Indien van toepassing en op verzoek van het bevoegd gezag worden de volgende bijlagen ingediend: Kwaliteitsverklaringen.

Bijlagen n.v.t. of al bekend geen

Bevoegd gezag

Naam: Gemeente Hollands Kroon
Postadres: Postbus 8
1760 AA Anna Paulowna
Telefoonnummer: 088-321 50 00
E-mailadres: vergunningen@hollandskroon.nl
Website: <https://www.hollandskroon.nl/info/contact>
Contactpersoon: Vergunningen
Bereikbaar op: maandag t/m vrijdag van 8.00 tot 17.00 uur

Overzicht bijgevoegde modulebladen

Aanvraaggegevens

Locatie van de werkzaamheden

Werkzaamheden en onderdelen

Overige veranderingen aan bestaande bouwwerken

- Bouwen

Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

- Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

Bijlagen

Formulierversie
2018.02

Locatie

1 Adres

Postcode 1777HL

Huisnummer 1

Huisletter -

Huisnummertoevoeging -

Straatnaam Noorderlaan

Plaatsnaam Hippolytushoef

Gelden de werkzaamheden in deze
aanvraag/melding voor meerdere
adressen of percelen? ☐ Ja
☒ Nee

Bouwen

Overige veranderingen aan bestaande bouwwerken

1 Woonboten en drijvende objecten

Betreft het bouwwerk een drijvend object? ☐ Ja
☒ Nee

2 Woning

Gaat het om de bouw van één of meer woningen? ☒ Ja
☐ Nee

Voor welke functie wordt de woning gebouwd? ☒ Eigen bewoning
☐ Zorgwoning
☐ Anders

Is er sprake van particulier opdrachtgeverschap? ☒ Ja
☐ Nee

3 De bouwwerkzaamheden

Wat is er op het bouwwerk van toepassing? ☐ Het wordt geheel vervangen
☒ Het wordt gedeeltelijk vervangen
☐ Het wordt nieuw geplaatst

Eventuele toelichting inpandig een tweede woning realiseren

Hebt u voor deze bouwwerkzaamheden al eerder een vergunning aangevraagd? ☐ Ja
☒ Nee

4 Plaats van het bouwwerk

Waar gaat u bouwen? Hoofdgebouw

5 Seizoensgebonden en tijdelijke bouwwerken

Gaat het om een seizoensgebonden bouwwerk? ☐ Ja
☒ Nee

Gaat het om een tijdelijk bouwwerk? ☐ Ja
☒ Nee

6 Gebruik

Waar gebruikt u het bouwwerk en/of terrein momenteel voor? ☒ Wonen
☐ Overige gebruiksfuncties

Waar gaat u het bouwwerk voor gebruiken? ☒ Wonen
☐ Overige gebruiksfuncties

Wat wordt de gebruiksoppervlakte van de woning in m² na uitvoering van de bouwwerkzaamheden? 94

Wat wordt de vloeroppervlakte van het verblijfsgebied van de woning in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?

68

7 Uiterlijk bouwwerk/welstand

Beschrijf van de onderstaande onderdelen de materialen en kleuren die u voor het bouwwerk gebruikt. U mag het veld leeg laten als u materialen en kleuren in de bijlagen vermeldt

Onderdelen	Materiaal	Kleur
Gevels	baksteen	friese gele
- Plint gebouw	baksteen	zwart
- Gevelbekleding	hout	bruinzwart
- Borstweringen	--	--
- Voegwerk	zandcement	lichtgrijs
Kozijnen	hout	gebroken wit
- Ramen	hout	donkergroen
- Deuren	hout	d.groen/bruinzwart
- Luiken	hout	donkergroen
Balkonhekken	--	--
Dakgoten en boeidelen	--	--
Dakbedekking	riet	natuur

Vul hier overige onderdelen en bijbehorende materialen en kleuren in.

8 Mondeling toelichten

Ik wil mijn bouwplan mondeling toelichten voor de welstandscommissie/stadsbouwmeester.

☒ Ja
☐ Nee

Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

1 Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

Met welke regels voor ruimtelijke ordening zijn de voorgenomen werkzaamheden in strijd?

- ☒ Bestemmingsplan
- ☐ Beheersverordening
- ☐ Exploitatieplan
- ☐ Regels op grond van de provinciale verordening
- ☐ Regels op grond van een AMvB
- ☐ Regels van het voorbereidingsbesluit

Beschrijf hoe en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden in strijd zijn met de regels voor ruimtelijke ordening.

realisatie van een tweede woning waar één woning is toegestaan

Beschrijf het huidige gebruik van de gronden of het bouwwerk.

wonen (1 boerderijwoning)

Beschrijf het beoogde gebruik van de gronden of het bouwwerk.

wonen (totaal 2 woningen in de woonboerderij)

Beschrijf de gevolgen van het beoogde gebruik voor de ruimtelijke ordening.

geen, zie ruimtelijke motivatie

Is het beoogde gebruik tijdelijk van aard?

- ☐ Ja
- ☒ Nee

Hebt u een rapport nodig waarin de archeologische waarde van het terrein dat zal worden verstoord in voldoende mate is vastgelegd?

- ☐ Ja
- ☒ Nee

Wordt er afgeweken van het exploitatieplan?

- ☐ Ja
- ☒ Nee

Formulierversie
2018.02

Bijlagen

Formele bijlagen

Naam bijlage	Bestandsnaam	Type	Datum ingediend	Status document
RM_Noorderlaan_1_v2-_pdf	Ruimtelijke motivatie Noorderlaan 1 v2.pdf	Bestemmingsplan, beheersverordening en bouwverordening Gegevens Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening	2019-01-16	In behandeling

Onderzoek Wet Natuurbescherming

Herindeling Noorderlaan 1 te Hippolytushoef

Behoort bij besluit van
burgemeester en wethouders
van gemeente Hollands Kroon

zaaknummer **Z-222841**
datum **28 september 2020**

(10)(2e)

(10)(2e)

Bureau Aandacht Natuur

Onderzoek Wet Natuurbescherming Herindeling Noorderlaan 1 te Hippolytushoef

30 september 2019, Hippolytushoef
Definitief

Opdrachtgever:

(10)(2e)

Noorderlaan 1
1777 HL Hippolytushoef

Opdrachtnemer:

Bureau Aandacht Natuur
Slingerweg 85
1777AG Hippolytushoef

Tel: (10)(2e)

Mob: (10)(2e)

e-mail: aandachtnatuur@kpnmail.nl
www.aandachtnatuur.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	blz. 2
1.1 Aanleiding en doel.....	blz. 2
1.2 De Wet Natuurbescherming.....	blz. 3
2. Huidige situatie en methode.....	blz. 6
2.1 Gebieds- en planbeschrijving.....	blz. 6
2.2 Ligging t.o.v. Natura 2000 gebieden, NNN en natuurverbindingen.....	blz. 7
2.3 Houtoptanden.....	blz. 7
2.4 Methode.....	blz. 7
3. Resultaten.....	blz. 9
3.1 Flora.....	blz. 9
3.2 Vogels.....	blz. 9
3.3 Zoogdieren.....	blz. 10
3.4 Overige beschermde soorten.....	blz. 12
4. Conclusies en advies.....	blz. 13
4.1 Gebiedsbescherming.....	blz. 13
4.2 Soortbescherming.....	blz. 13
4.3 Houtopstanden.....	blz. 15
Literatuurlijst.....	blz. 16

Bijlage 1: Wet Natuurbescherming

Bijlage 2. Vleermuiswaarnemingen per veldronde

1. Inleiding

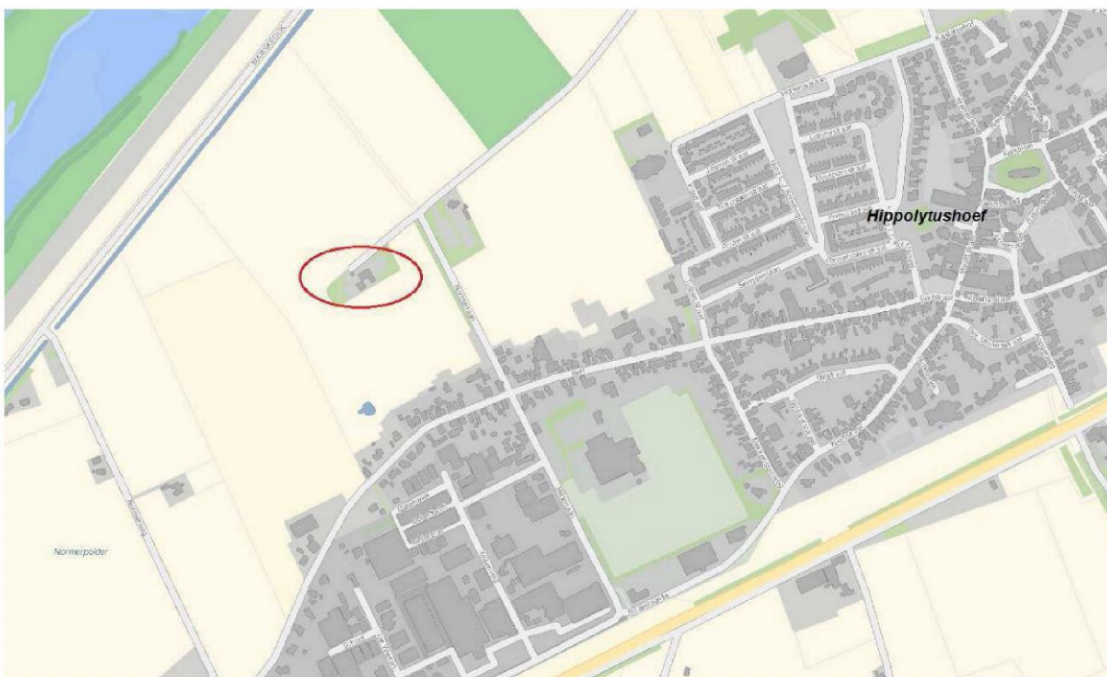
In opdracht van (10)(2e) heeft een verkennend onderzoek in het kader van de Wet Natuurbescherming plaatsgevonden aan haar woonboerderij aan de Noorderlaan 1 te Hippolytushoef. De initiatiefnemer is voornemen om de huidige woonboerderij op te delen in twee wooneenheden.

In verband met het mogelijk voorkomen van beschermde soorten op of rond het erf, is een verkennende onderzoek (quicksan) in het kader van de Wet Natuurbescherming noodzakelijk. Het hiertoe uitgevoerde veldonderzoek heeft op 8 juli 2019 plaatsgevonden. De bevindingen van dit veldonderzoek aangevuld met literatuurgegevens worden hieronder verder besproken.

1.1 Aanleiding en doel

In verband met de voorgenomen herindeling van de woonboerderij aan de Noorderlaan 1 te Hippolytushoef, heeft een verkennend onderzoek (quicksan) in het kader van de Wet Natuurbescherming plaatsgevonden.

Ten behoeve van deze ingreep heeft op 8 juli 2019 een veldonderzoek in het kader van de Wet Natuurbescherming plaatsgevonden. Aan de hand van dit veldonderzoek heeft een vervolgonderzoek plaatsgevonden naar het voorkomen van zomer- en paarverblijfplaatsen van vleermuizen in en aan de woonboerderij. Het veldonderzoek is uitgevoerd door (10)(2e) van Bureau Aandacht Natuur. Doel van het onderzoek is om vast te stellen of de beoogde locatie een functie heeft voor beschermde dier- en plantensoorten.

Figuur 1. Ligging van het erf aan Noorderlaan 1 te Hippolytushoef

1.2 Wet Natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming in werking getreden en richt zich op de bescherming van natuurgebieden, -verbindingen, planten- en diersoorten en houtopstanden. Deze wet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten of gebieden in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Centraal hierbij staat de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

Hieronder volgt een beknopte toelichting van de verschillende onderdelen in de Wet Natuurbescherming. Voor een meer uitgebreide toelichting wordt verwezen naar bijlage 1.

Gebiedsbescherming

Met de gebiedsbescherming zijn de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De beschermde gebieden uit de beide richtlijnen zijn hiermee opgenomen in de zogeheten Natura 2000-gebieden. Andere binnen de Wet Natuurbescherming te beschermen gebieden zijn aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN), natuurverbinding of provinciaal landschap.

Voor ieder Natura 2000 gebied dient te worden getoetst aan de hiertoe aangewezen instandhoudingsdoelstellingen. Een onderdeel hiervan is tevens de beoordeling van externe effecten zoals de stikstof-emissie van projecten ten opzichte van eventueel aanwezige stikstofgevoelige habitats in het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Het programma heeft tot doel, mede met het oog op een evenwichtige, duurzame economische ontwikkeling, de belasting door stikstofdepositie van de voor stikstof gevoelige habitats in de Natura 2000-gebieden te verminderen.

Voor de NNN, natuurverbindingen of andere beschermde gebieden gelden andere toetsingscriteria en vallen niet onder de PAS-richtlijnen. Hierbij gaat het om een toetsing van de 'wezenlijke' of 'landschappelijke' waarden van een gebied of natuurverbinding.

Soortbescherming

De soortbescherming binnen de Wet Natuurbescherming kent drie beschermingsregimes, namelijk voor soorten van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn (inclusief het verdrag van de Bern en Bonn) en een apart beschermingsregime voor 'andere soorten' die vanuit nationaal oogpunt beschermd zijn. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade aan soorten en/of hun (functionele) leefomgeving mag worden toegebracht, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij'-principe). Centraal hierbij staat de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving.

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. De mate van negatieve effecten is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Voor de soortbescherming zijn per beschermingsregime dan ook een aantal verbodsbepalingen van kracht.

➤ Vogelrichtlijnsoorten

Op alle vogels is het beschermingsregime van paragraaf 3.1 van de Wet Natuurbescherming van toepassing. Hiermee is het verboden om in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen en worden ze voornamelijk tijdens de broedperiode beschermd. Voor het verstoren van broedende vogels of nesten kan in het belang van een ruimtelijk ingreep of bestendig beheer en onderhoud geen ontheffing of vrijstelling worden verkregen. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder ontheffing, worden verstoord, mits dit niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Daarnaast zijn de voortplantings- en vaste rust- of verblijfplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft nesten van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw.

Negatieve effecten dienen te worden voorkomen door voorafgaand aan het project mitigerende (verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Als ondanks het nemen van mitigerende maatregelen niet kan worden voorkomen dat de verbodsbepalingen worden overtreden, is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Een ontheffing kan mogelijk verleend worden, als door de maatregelen geen verslechtering van de staat van instandhouding van vogelsoort(en) optreedt.

➤ Habitatrictlijnsoorten

Deze soorten worden beschermd op grond van de Habitatrictlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn. Op deze soorten is het beschermingsregime van paragraaf 3.2 van de Wet Natuurbescherming van toepassing. Het is hierbij verboden om soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, dan wel hun vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren te beschadigen, te vernielen of te rapen. Ook het opzettelijk verontrusten van bedoelde diersoorten is niet toegestaan.

Met betrekking tot de hierin opgenomen plantensoorten is het verboden om deze in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor het verstoren van deze soorten kan in het belang van een ruimtelijk ingreep of bestendig beheer en onderhoud geen ontheffing of vrijstelling worden verkregen. Negatieve effecten en daarmee een ontheffingsaanvraag dienen te worden voorkomen door voorafgaand aan het project mitigerende (verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Als ondanks het nemen van mitigerende maatregelen niet kan worden voorkomen dat de verbodsbepalingen worden overtreden, is een ontheffing noodzakelijk. Een ontheffing kan mogelijk verleend worden, als door de maatregelen geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van Europees beschermde soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

➤ "Andere" nationaal beschermde soorten

Dit betreffen de overige soorten welke bescherming vanuit nationaal oogpunt behoeven. Op deze bijlage staan soorten uit de soortgroepen zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten. Het betreft een limitatieve lijst waarvoor het beschermingsregime van paragraaf 3.3 van de Wet Natuurbescherming van toepassing is. Het is hierbij verboden om soorten opzettelijk te doden of te vangen, dan wel hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen. Met betrekking tot de hierin opgenomen plantensoorten is het verboden om deze in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Het beschermingsregime voor deze 'nationaal' beschermde soorten is geïnspireerd op de Habitatrictlijn, maar zijn in sommige opzichten minder streng. Zo zijn de hierboven genoemde verboden niet van toepassing op de bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden. Tevens is het mogelijk om voor deze soorten een ontheffing of vrijstelling te verkrijgen in het kader van een ruimtelijke inrichting dan wel bestendig beheer en onderhoud. Ten aanzien van de ruimtelijke ordening en bestendig beheer is per provincie voor een aantal soorten een aparte vrijstellingslijst opgesteld. Het betreft veelal algemeen voorkomende soorten uit het beschermingsregime 'andere' beschermde soorten.

Bescherming houtopstanden

Voor het vellen van bomen buiten de bebouwde kom¹ in een houtopstand groter dan 10 are of een bomenrij van meer dan 20 bomen, dient dit vooraf te worden gemeld/aangevraagd. De initiatiefnemer is hierbij verplicht om hetzelfde areaal te herplanten.

Ontheffing, vrijstelling of vergunning

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten of gebieden, is een vergunning, ontheffing of vrijstelling nodig. De verantwoording van de Wet Natuurbescherming ligt nagenoeg geheel bij de Provincies en voorziet in één rechtsdocument, waarmee zowel een vergunning als ontheffing kan worden verleend.

Voor locatie gebonden ingrepen die in de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) staan vermeld kan de ontheffings- of vergunningsaanvraag in het kader van de Wet Natuurbescherming worden aangehaakt bij de omgevingsvergunning. De gemeente is in dit geval het bevoegd gezag. Bij de omgevingsvergunning vindt de natuurtoestemming plaats in de vorm van 'Verklaringen van geen bedenking' (Vvgb). De 'Verklaring van geen bedenkingen' wordt onder de Wet Natuurbescherming afgegeven door de provincie aan de gemeente. Als er geen Vvgb kan worden afgegeven door de provincie, kan de omgevingsvergunning niet verleend worden door de gemeente.

De eindverantwoordelijkheid voor de aan te leveren informatie ligt bij de aanvrager/initiatiefnemer. Gemeenten zijn als bevoegd gezag omgevingsvergunning er mede verantwoordelijk voor om te beoordelen of een aanvraag omgevingsvergunning compleet is.

Het is ook mogelijk om een aparte ontheffing soortenbescherming of vergunning gebiedsbescherming in het kader van de Wet Natuurbescherming aan te vragen bij de desbetreffende provincie (bevoegd gezag). Voor initiatieven die niet vallen binnen de activiteiten van een omgevingsvergunning is dit eveneens van toepassing.

¹ De begrenzing van de bebouwde kom zoals vastgesteld door het college als "bebouwde kom Boswet"

2. Huidige situatie en methode

2.1 Gebieds- en planbeschrijving

De projectlocatie bestaat uit een (voormalige) Wieringer boerderij volledig ingericht als woning, aan de Noorderlaan 1 te Hippolytushoef. De woonboerderij bestaat uit een L-vormige Wieringer boerderij, grotendeels voorzien van een rieten dak en lage gemetselde muren. Aan de achterzijde is een houten schuurschot aanwezig, met twee grote darsdeuren. Alleen op de zuidoostzijde ligt een klein pannendak. Aan de zuidzijde en oostzijde bevinden zich enkele kleine dakramen in het rieten dak. Verder staan op het erf een oude, originele houten (Wieringer) schapenboet met een rieten dak en een klein schuurtje belegd met dakpannen. Deze twee bijgebouwen staan los van de woonboerderij en zijn niet onderhevig aan de verbouwing. De woonboerderij staat op een ruime kavel voorzien van een brede windsingels, tuinen en grasveldjes.

De woonboerderij bevat halfsteens muren en bevat geen spouw. Het houten schuurschot is opgebouwd uit houten delen, met deels erachter een andere betimmering. De woonboerderij is verder voorzien van een rieten kap, met uitsluitend aan de zuidoostzijde een klein pannendak met oud-hollandse dakpannen.

Figuur 2. Huidige woonboerderij aan de Noorderlaan 1 te Hippolytushoef

Met de voorgenomen opsplitsing van de woonboerderij zal hoofdzakelijk de achterzijde van de dars worden verbouwd. De herindeling zal grotendeels bestaan uit een interne verbouwing. Met uitzondering van de noord- en westgevel, worden geen veranderingen aangebracht aan buitenmuren. Ter verduurzaming van de woningen zal het rieten dak worden vernieuwd en extra geïsoleerd.

In verband met de slechte staat van de houten delen, zal het schuurschot aan de noordzijde worden vervangen en het schuurgedeelte (dars) worden verbouwd tot een

tweede woning. Achter de darsdeuren als ook aan de westgevel zullen raampanelen met openslaande deuren worden aangebracht om meer licht in de tweede woning te krijgen.

2.2 Ligging t.o.v. Natura 2000 gebieden, NNN en natuurverbindingen

Het erf aan de Normerlaan 1 is gelegen in weidevogelleefgebied en bevindt zich op 385 meter van het Natura 2000 gebied De Waddenzee. Aangezien de projectlocatie een bestaand erf betreft met hoog opgaande windsingels rond het woonhuis, is het erf niet van belang voor weidevogels en bevat het terrein en directe omgeving geen elementen die de specifieke waarden van het Natura 2000 gebied versterken. De woonboerderij of het erf heeft dan ook geen functie voor in het Natura 2000 gebied aangewezen habitattypen en/of habitat- en vogelrichtlijnsoorten.

Gezien de voorgestane verduurzaming van de woonboerderij zal een tweede inpandige woning per saldo geen extra stikstof-uitstoot met zich meebrengen en wordt niet verwacht dat een extern effect ten aanzien van het natura 2000 gebied de Waddenzee optreedt.

2.3 Houtopstanden

Met de verbouwing en verduurzaming van de woonboerderij worden geen bomen verwijderd. Daarbij maakt de aanwezige beplanting onderdeel uit van een erfbeplanting, waarmee een verdere uitwerking in verband met de bescherming van houtopstanden binnen de Wet Natuurbescherming niet aan de orde is.

2.4 Methode

Op de ochtend van 8 juli 2019 heeft een veldbezoek plaatsgevonden aan het hierboven beschreven projectgebied. Het onderzoek heeft zich met name gericht op het voorkomen of mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten binnen of in de directe omgeving van het projecttracé.

Aan de hand van het verkennend onderzoek is beoordeeld dat de woonboerderij mogelijkheden biedt als zomer- of een paarverblijfplaats voor vleermuizen.

In dit kader heeft, conform het protocol voor vleermuisinventarisaties (*Vleermuisvakberaad NGB & Zoogdiervereniging, maart 2017*), een gericht veldonderzoek plaatsgevonden naar het voorkomen van vleermuizen. Het doel van het vleermuisonderzoek is om vast te stellen of de betreffende woonboerderij wordt gebruikt als zomer- of paarverblijfplaats door vleermuizen. Hiertoe zijn drie veldrondes uitgevoerd, waarvan 1 in de kraamperiode (15 mei tot 15 juli) en twee veldrondes in de paarperiode (15 augustus tot 1 oktober), zie tabel 1. Aangezien het hoofdzakelijk één object (woonboerderij) betreft en de nadruk zal liggen op het zogeheten schuurschot aan de noordzijde en de locatie rondom goed bereikbaar/overzichtelijk is, is iedere inventarisatieronde uitgevoerd door één persoon met een ruime ervaring op het gebied van vleermuizen.

Tabel 1. Weersomstandigheden en data veldonderzoek

Datum	Zonsondergang/ zonsopkomst	Start	einde	temperatuur	wind	bijzonderheden
12-07-'19	5:32 uur	3:30 uur	5:50 uur	18°C	3 bf	geen
27-08-'19	20:40 uur	20:45 uur	23:00 uur	24°C	2 bf	geen
18-09-'19	19:49 uur	20:30 uur	23:00 uur	13°C	4-3 bf	geen

Bureau Aandacht Natuur

Voor het vleermuisonderzoek is gebruik gemaakt van een batdetector (Pettersson D240X). Hiermee kunnen de ultrasone geluiden, die vleermuizen tijdens het vliegen uitzenden, voor het menselijk gehoor hoorbaar gemaakt worden. Indien noodzakelijk, is gebruik gemaakt van opnameapparatuur. Bij twijfel is het geluid opgenomen en geanalyseerd in het hiervoor speciaal ontworpen computerprogramma Batsound. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het 'Protocol voor vleermuisinventarisaties' dat maart 2017 is geactualiseerd en door DLG is goedgekeurd en wordt gehanteerd door het Netwerk Groene Bureaus (waarbij Bureau Aandacht Natuur is aangesloten) voor het uitvoeren van vleermuisonderzoek.

Verder is op basis van literatuurgegevens beoordeeld of beschermde soorten (kunnen) voorkomen.

3. Resultaten

Tijdens het veldonderzoek zijn met uitzondering van een aantal vogelsoorten geen beschermde soorten aangetroffen. Hieronder worden per soortgroep de bevindingen van het onderzoek verder omschreven en aangegeven welke beschermde soorten eventueel te verwachten dan wel uit te sluiten zijn binnen de projectlocatie.

3.1 Flora

Binnen het projectgebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. De planlocatie bestaat hoofdzakelijk uit bebouwing. Langs de noordgevel bevindt zich een geasfalteerd pad, wat naar het westen overgaat in gazon en tuin. Langs de gevels is een grindbed aanwezig of bevindt zich een siertuin. In of aan de gevels van de woonboerderij zijn geen (beschermde) muurplanten waargenomen.

Verder maakt het erf en de singels een verruigde indruk en staan verschillende soorten loofbomen en struiken en staan er een vegetatie van voedselrijke omstandigheden en beschaduwde tuinen en bosranden. Uit de omgeving van het plangebied (0-5 km) is uitsluitend de beschermde plantensoort Tengere Distel bekend (*FLORON/NDFF, 2017*). De Tenger distel komt in de omgeving van Hippolytushoef uitsluitend voor op de Wierdijk aan de zuidzijde van het voormalige eiland Wieringen. Gezien de aanwezige terreintypen worden beschermde soorten niet verwacht aan of rond de betreffende woonboerderij.

3.2 Vogels

Met betrekking tot vogels is tijdens het veldonderzoek uitsluitend een koolmees waargenomen in/aan de woonboerderij. Een exemplaar vloog weg uit een kleine nis in het schuurschot. Op verschillende delen zijn ook uitwerpselen van (vermoedelijk) koolmees aanwezig aan het schuurschot (figuur 4). Verder zijn enkele andere (algemene) zangvogels zoals merel, winterkoning, pimpelmees, tjiftjaf, braamsluiper, grote bonte specht, ekster en gaai waargenomen op het erf.

Figuur 3. Uitwerpselen van (vermoedelijk) koolmees onder de rand van het schuurschot.

In of aan de woonboerderij zijn er geen aanwijzingen gevonden die wijzen op de aanwezigheid van vogelsoorten met een jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats. Wel zijn enkele braakballen van kerkuil aangetroffen in de schapenboet en hangt er een kast in de nok van dit gebouw. Van een broedgeval in de kast of elders op het erf is echter geen sprake. De kerkuil is al enkele jaren actief op en rond het erf, maar lijkt de kast voornamelijk te gebruiken als slaapplek. Potentieel geschikte nestlocaties van andere roofvogels of uilen, of sporen die wijzen op hun aanwezigheid (braakballen/uitwerpselen) zijn niet aangetroffen.

Het kleine pannendak is deels geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor huismus. Exemplaren van huismus zijn op- of rond het erf niet waargenomen. Gezien de geïsoleerde ligging van de locatie en de afwezigheid van huismussen in de omgeving, wordt niet verwacht dat deze broeden in de woonboerderij of op het erf. Gezien de ligging, de lage goothoogte in combinatie met windveren aan de nok en vanwege overschaduw van het betreffende pannendak door bomen, worden ook nestplaatsen van gierzwaluwen niet verwacht.

3.3 Zoogdieren

Op of rond de projectlocatie zijn geen zoogdieren of sporen daarvan waargenomen. Verwacht wordt dat het erf het leefgebied vormt voor enkele algemeen voorkomende beschermde zoogdieren zoals huisspitsmuis en egel. Binnen de Wet Natuurbescherming geldt voor deze soorten een vrijstelling in het kader van de ruimtelijke ordening of bestendig beheer. Uiteraard blijft ook voor deze soorten de algemene zorgplicht zoals bedoeld in de Wet Natuurbescherming.

Tevens is aan de hand van de huidige verspreidingsgegevens bekend dat kleine marterachtigen zoals hermelijn, wezel of bunzing voorkomen in de omgeving van Hippolytushoef. Gezien de inrichting en het gebruik van het erf kan worden verwacht dat exemplaren van (één van de) genoemde soorten voorkomen op het erf. Echter wordt niet verwacht dat dieren een verblijfplaats hebben in de te verbouwen woonboerderij. In het schuurgedeelte (dars) zijn geen sporen aangetroffen die wijzen op een eventuele verblijfplaats van genoemde kleine marterachtigen.

Verder kan worden verwacht dat op of rond het erf vleermuizen voorkomen. Gezien de geïsoleerde ligging van het erf maakt de erfbeplanting echter geen onderdeel uit van een mogelijke vliegroute. Vanwege de aanwezigheid van bosschages en bomen en beschutte grasvelden en tuinen, kan er vanuit worden gegaan dat het erf een geschikt foerageergebied vormt voor vleermuizen.

Op het terrein direct rondom de woonboerderij zijn geen bomen met geschikte holten waargenomen die van belang kunnen zijn als verblijfplaats van vleermuizen. Vanwege het ontbreken van een (toegankelijke) spouwmuur is de woonboerderij matig geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De rieten kap bevat verder geen openingen of gaten en sluit goed aan op de muren en wanden van de woonboerderij, waardoor niet wordt verwacht dat vleermuizen in de kap kunnen komen. Tevens is de kap van binnen geïnspecteerd en zijn geen sporen of exemplaren van vleermuizen aangetroffen.

Wel is gebleken dat sommige delen van het schuurschot geschikte invliegopeningen bevatten. Door openstaande kieren in het houtwerk en de overstekende daklijst onder de rieten kap, is het mogelijk dat delen van het schuurschot een zomer- of paarverblijfplaats kunnen vormen voor gewone- en ruige dwergvleermuis. In de vroege ochtend van 12 juli heeft dan ook een eerste vleermuisronde plaatsgevonden. Naast enkele passerende gewone dwergvleermuizen vroeg in de nacht, is er tussen 4:15 uur en 4:50 uur een foeragerende gewone dwergvleermuis aanwezig tussen de singel en het schuurschot. Het dier verdween uiteindelijk in oostelijke richting. Na 4:54 zijn op het erf geen waarnemingen

meer gedaan van vleermuizen, invliegende dieren zijn hierbij niet waargenomen. Aansluitend op de ochtendronde is tevens de binnenzijde van het schuurschoot en de (voormalige) dars geïnspecteerd op de aanwezigheid van (sporen van) vleermuizen. De nokbalken en andere constructies hangen vol spinrag en langjarig stof, dat het niet aannemelijk is dat vleermuizen in de (voormalige) dars een verblijfplaats hebben. Tevens zijn er geen uitwerpselen of andere sporen van vleermuizen aangetroffen op de vloeren, balken of andere (uitstekende) elementen.

Figuur 4. Inspectie van de binnenzijde van de dars, achter het schuurschot van de woonboerderij.

Tijdens de avond rondes in de paarperiode (15 augustus t/m 1 oktober) zijn rond de woonboerderij eveneens uitsluitend foeragerende vleermuizen aangetroffen. Op 27 augustus werd om 21:20 uur (een half uur na zonsondergang) de eerste gewone dwergvleermuis gehoord aan de noordzijde van de woonboerderij. De gewone dwergvleermuis bleef hier enige tijd foerageren en werd later op de avond vergezeld door een tweede dier. Hierbij is eenmalig een korte werfroep waargenomen. Om 21:50 uur werd aan de oostzijde van de woonboerderij een foeragerende laatvlieger gehoord en even later kwam vanuit het oosten een tweede laatvlieger foerageren boven de weilanden ten zuiden van de woonboerderij. Met uitzondering van een kortstondige waarneming van ruige dwergvleermuis aan de noordzijde van de woonboerderij, zijn geen andere soorten of werfroepende dieren aangetroffen. De tweede ronde in de paarperiode, op 18 september 2019, gaf eenzelfde beeld. Hierbij is vanaf 20:30 uur (ca. een half uur na zonsondergang) een eerste foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen aan de noordwestzijde van de woonboerderij. Een tweede foeragerende gewone dwergvleermuis bevond zich aan de oostzijde van het erf. Vanuit het oosten kwam tevens een laatvlieger foerageren boven het graslandperceel ten zuiden van de woonboerderij. Verder is later op de avond aan de westzijde van het erf een foeragerende gewone dwergvleermuis aangetroffen. Werfroepende of (aan het schuurschot) aanvliegende dieren zijn niet waargenomen.

Voor een overzicht van de vleermuiswaarnemingen per veldronde, zie bijlage 2. Met de uitgevoerde vleermuisinventarisatie zijn geen in- dan wel uitvliegende dieren waargenomen en ook van een paarverblijfplaats is geen sprake. Mede gezien de interne inspectie en het feit dat het schuurschot op het noorden is gesitueerd, richting het open buitengebied en veelal op de wind is gelegen, wordt niet verwacht dat de het te verbouwen gedeelte (schuurschot en dars) van de woonboerderij van belang is voor vleermuizen. Aan de hand van de vleermuiswaarnemingen en het ontbreken van sporen van vleermuizen aan de binnenzijde van de woonboerderij, worden zomerverblijfplaatsen van andere soorten zoals laatvlieger en ook van andere soorten niet verwacht.

Mogelijk kan het kleine pannendak aan de zuidzijde van de woonboerderij ook van betekenis zijn als zomer- of paarverblijfplaats voor vleermuizen. Gezien de waarnemingen tijdens de uitgevoerde vleermuisinventarisatie (gericht op het schuurschot) is ook hier naar alle waarschijnlijkheid geen sprake van. Daarbij is het oorspronkelijke voorhuis met pannendak niet onderhevig aan de werkzaamheden.

Andere beschermde zoogdieren worden gezien de huidige verspreidingsgegevens en habitatvoorkeur niet verwacht binnen of in de directe omgeving van het plangebied.

3.4 Overige beschermde soorten

Met uitzondering van enkele algemeen voorkomen amfibieën zoals gewone pad of bruine kikker, wordt niet verwacht dat andere beschermde soorten voorkomen op het erf aan de Noorderlaan 1. Verder is bekend dat de strikt beschermde soort rugstreeppad (*Creemers & van Delft, 2009 en telmee.nl*) voorkomt in de directe omgeving van Hippolytushoef. Echter ontbreken geschikte voortplantingswateren of anderzijds geschikt leefgebied op de projectlocatie.

Overige beschermde soorten (amfibieën vissen, reptielen, dagvlinders, libellen, kevers en andere ongewervelde) worden op grond van de huidige verspreidingsgegevens en habitatvoorkeuren dan ook niet verwacht in of aan de te verbouwen woonboerderij.

Conclusies en advies

Hieronder worden de conclusies ten aanzien van de beschermde soorten uit het Flora- en faunaonderzoek verder beschreven. Per onderdeel van de Wet Natuurbescherming wordt hieronder besproken of en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn.

4.1 Gebiedsbescherming

Gezien de beperkte omvang (bestaande woonboerderij), wordt niet verwacht dat de beoogde voornemens een negatief effect hebben op het Natura 2000 gebied De Waddenzee. De projectlocatie en de directe omgeving bevatten geen elementen die de specifieke waarden van het Natura 2000 gebieden versterken en hebben geen functie voor de daarin aanwezige kwalificerende vogelsoorten, habitattypen en habitatsoorten. Daarbij worden met het opsplitsen van de woonboerderij naar twee wooneenheden tevens verduurzamingsmaatregelen genomen, waardoor er van externe effecten zoals de uitstoot van stikstof geen sprake zal zijn. Een nadere toetsing in het kader van de gebiedsbescherming ten aanzien van het Natura 2000 gebied de Waddenzee is in dit geval niet aan de orde.

Tevens is de woonboerderij gelegen in weidevogelleefgebied. Echter vindt de verbouwing plaats op een bestaand erf en vinden de werkzaamheden plaats binnen relatief dichte windsingels en hebben dan ook geen gevolgen voor het omliggende weidevogelleefgebied. Aangezien er geen sprake is van een uitbreiding van het areaal aan bebouwing of het oppervlak van het bestaande perceel, is een nadere toetsing in het kader van de gebiedsbescherming voor de aanwijzing van weidevogelleefgebied geen sprake.

De beoogde verbouwing vindt niet plaats in terreinen die zijn aangewezen als (onderdeel van) NNN of een natuurverbinding. Een nadere of uitgebreide toetsing ten aanzien van de gebiedsbescherming in het kader van de Wet Natuurbescherming is hiervoor eveneens niet aan de orde.

4.2 Soortbescherming

Flora

Met betrekking tot de aanwezige flora zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen binnen het plangebied. Aan de hand van huidige verspreidingsgegevens (*FLORON/NDFF, 2017*) en groeiplaatsomstandigheden van beschermde plantensoorten, is tevens het voorkomen van, binnen de Wet Natuurbescherming, beschermde plantensoorten binnen de projectlocatie niet te verwachten.

Gezien de aanwezige terreintypen binnen de projectlocatie, is een nader onderzoek naar beschermde plantensoorten of een ontheffingsaanvraag in het kader van de Wet Natuurbescherming niet aan de orde.

Vogels

Voor alle beschermde inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Wet Natuurbescherming een verbod op handelingen die nesten of eieren

beschadigen of verstoren. In de praktijk betekent dit dat storende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen² uitgevoerd mogen worden.

Handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren zijn eveneens niet toegestaan. Nestlocaties van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw worden gezien als een jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats. Voor de verstorening van deze verblijfplaatsen en belangrijk leef- of foerageergebied is ook buiten het broedseizoen een ontheffing noodzakelijk. In of aan de woonboerderij zijn geen sporen gevonden die wijzen op de aanwezigheid van een jaarrond beschermde nestlocatie. Met de voorgestane herindeling en verbouwing van de woonboerderij, wordt dan ook niet verwacht dat nestlocaties van vogelsoorten met een jaarrond vaste rust- en verblijfplaats worden verstoord of verwijderd.

Zoogdieren

Met uitzondering van vleermuizen en kleine marterachtigen, worden uitsluitend enkele algemeen voorkomende zoogdieren verwacht op of rond de projectlocatie. Met betrekking tot algemeen voorkomende soorten geldt een algehele vrijstelling bij een ruimtelijke ingreep en bestendig beheer.

Met betrekking tot de beschermde kleine marterachtigen wezel, hermelijn of bunzing, is het mogelijk dat het erf functioneel leefgebied vormt. De herindeling van de woonboerderij tot twee woonheden, hebben echter geen gevolgen voor de inrichting van het erf. Aangezien er geen verblijfplaatsen worden verwacht in de woonboerderij, heeft de voorgestane verbouwing geen effect op het voorkomen van genoemde soorten. Een nader onderzoek of ontheffingsaanvraag in het kader van de Wet Natuurbescherming voor kleine marterachtigen is dan ook niet aan de orde.

Met betrekking tot vleermuizen is geconstateerd dat het erf in vrij beperkte mate wordt gebruikt als foerageergebied. En ook de woonboerderij is in beperkte mate geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. In verband met de kieren in het schuurschot en ruimte onder de daklijst aan het schuurschot (figuur 5), heeft een vleermuisonderzoek naar de aanwezigheid van een zomer- of paarverblijfplaats van gewone- en ruige dwergvleermuis plaatsgevonden. Andere geschikte invliegopeningen zijn niet aanwezig in

Figuur 5. Openingen in het schuurschot geschikt als zomer- of paarverblijfplaats van vleermuizen

² In het kader van de Wet Natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Doorgaans gaat het hierbij om de periode van 15 maart t/m 15 juli.

het te verbouwen deel van de woonboerderij. Het kleine pannendak aan de zuidoostzijde is namelijk niet onderhevig aan de verbouwing. De kieren tussen de delen van het schuurschot en de aansluiting aan de daklijst zijn relatief ondiep en lopen niet door naar de binnenzijde van de kap. Ook gezien de aanwezige stofnesten en spinraggen in de nok en langs het schuurschot, als ook het ontbreken van sporen (uitwerpselen) van vleermuizen in de dars en op de zoldervloer, is het niet de verwachting dat er zich een kraamkolonie in de woonboerderij bevindt. Aan de hand van de vleermuisinventarisatie, kan worden geconcludeerd dat het schuurschot geen zomer- of paarverblijfplaats vormt voor gewone of ruige dwergvleermuis. Ook ten aanzien van laatvlieger zijn er geen aanwijzingen dat de woonboerderij een functie heeft als vaste rust- en verblijfplaats. In boerderijen/schuren worden soms verblijfplaatsen van laatvlieger gevonden in kieren tussen balken van een zolderconstructie of onder nokbalken (zoogdiervereniging.nl). Gezien het ontbreken van sporen (uitwerpselen) en een relatief "schone" dakconstructie/nokbalken kan het voorkomen van verblijfplaatsen van laatvlieger in de woonboerderij worden uitgesloten en is een nader onderzoek niet aan de orde.

In verband met het vervangen en isoleren van het bestaande schuurschot en het vervangen en isoleren van het rieten dak, is een nader onderzoek of een ontheffingsaanvraag in het kader van de Wet Natuurbescherming voor het verstoren of verwijderen van vleermuisverblijfplaatsen niet noodzakelijk.

Overige beschermde soorten

Andere beschermde soorten dan hierboven genoemd worden niet verwacht binnen de projectlocatie. Nader onderzoek naar het voorkomen van andere beschermde soorten is dan ook niet noodzakelijk. Echter kunnen veranderingen in de situatie binnen het plangebied of in de planvorming altijd leiden tot andere inzichten en daarmee tot wijziging van deze conclusies. Mogelijk kunnen gedurende het planproces of de werkzaamheden zich nieuwe soorten gaan vestigen. Bij constatering van een beschermde soort tijdens de voorgenomen activiteiten blijft het alsnog noodzaak om maatregelen te nemen of ontheffing aan te vragen voor deze soort(en).

4.3 Houtopstanden

Houtopstanden, die vallen onder het beschermingsregime van de Wet Natuurbescherming, zijn niet aanwezig binnen de projectlocatie. Een nadere toetsing, uitwerking of kapmelding ten aanzien van houtopstanden is dan ook niet aan de orde.

Literatuurlijst

- Broekhuizen, S., Hoekstra K., Thissen J.B.M., Canters K.J., Buys J.C. (redactie), 2016, *Atlas van de Nederlandse zoogdieren Natuur van Nederland 12*, Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden
- Kapteyn K., 1995, *Vleermuizen in het landschap over hun ecologie, gedrag en verspreiding*, Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs bv, Haarlem / Provincie Noord-Holland, Haarlem.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, *Vleermuisprotocol 2017*, maart 2017
- Creemers R.C.M. & van Delft J.J.C.W., 2009, *De amfibieën en reptielen van Nederland – Nederlandse fauna 9*, Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden
- Hoogetboom D., Ruitenbeek W, Visbeen F., Wondergem J., 2014, *Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren 1989-2014*, Landschap Noord-Holland, Noordhollandse Zoogdier Studiegroep (NOZOS), Springeruit Drukwerk
- Scharringa C.J.G., Ruitenbeek W., en Zomerdijk P., 2010, *Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009*, Springeruit Drukwerk.
- Bos F., Bosveld M., Groenendijk D., van Swaay C., Wynhoff I., De Vlinderstichting, 2006, *De Dagvlinders van Nederland (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea)*, *Nederlandse fauna 7*, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden
- Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, 2002, *De Nederlandse libellen (Odonata)*, *Nederlandse fauna 4*, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden
- Van Dam M.H.P., De Staatssecretaris van Economische Zaken, 28 oktober 2016, *Regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 16 oktober 2016, nr. WJZ / 16153443, houdende regels ter uitvoering van de Wet natuurbescherming en het Besluit natuurbescherming (Regeling natuurbescherming)*, Staatscourant Nr.55791
- Van Dam M.H.P., De Staatssecretaris van Economische Zaken, 19 januari 2016, *Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*, Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden
- Ministerie van Economische zaken, 3 december 2016, *Soortbescherming bij ruimtelijke ingrepen*, StainessMedia.com
- Provinciale Staten van Noord-Holland, *Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland van tot vaststelling van de Verordening vrijstellingen soorten Noord-Holland*, Haarlem
- Dienst Regelingen (2009). *Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijk ingrepen*.
- www.ravon.nl
- www.floron.nl
- www.wilde-planten.nl
- www.telmee.nl
- www.noord-holland.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/

Bureau Aandacht Natuur

Bijlage 1. Wet Natuurbescherming

Inleiding Wet Natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming in werking getreden en vervangt de Natuurbeschermingswet 1998 (1 oktober 2005), de Flora- en faunawet (1 april 2002) en de Boswet (20 juli 1961). De Wet Natuurbescherming heeft tot doel om (1) de biodiversiteit in Nederland te beschermen, (2) het decentraliseren van verantwoordelijkheden en (3) het vereenvoudigen van de wet- en regelgeving. De voorgaande natuurwetgeving kende verschillende bevoegde gezagen en rechtsdocumenten (vergunning, ontheffing en melding). De verantwoording van de Wet Natuurbescherming komt vrijwel geheel bij de Provincies te liggen en voorziet in één rechtsdocument, waarmee zowel een vergunning als ontheffing wordt verleend. Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote internationale belangen of provincie overschrijdende zaken zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

In deze wet, gepubliceerd op 19 januari 2016 in het Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden Nr. 34, jaargang 2016, is het behoud van de biologische diversiteit en een duurzaam gebruik van de bestanddelen daarvan en de instandhouding van de natuurlijke habitats (*richtlijn 92/43/EEG, 21 mei 1992*) en de wilde flora en fauna (*PbEG 1992, L206*), het behoud van de vogelstand (*richtlijn 2009/147/EG, 30 november 2009; PbEU 2010, L20*) en diverse verdragen inzake de biologische diversiteit en de bescherming van bedreigde dier- en plantensoorten en hun natuurlijke leefomgeving geregeld.

Gebiedsbescherming

Met de gebiedsbescherming (voorheen de Natuurbeschermingswet 1998) zijn de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De beschermde gebieden uit de beide richtlijnen zijn hiermee opgenomen in de Natura 2000-gebieden. In Nederland zijn 164 Natura 2000-gebieden vastgesteld. Per Natura 2000-gebied zijn de instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en/of vogelrichtlijnsoorten apart aangewezen. Iedereen die vermoedt of kan weten dat zijn handelen of nalaten, gelet op de instandhoudingdoelen, nadelige gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, is verplicht deze handelingen achterwege te laten of te beperken dan wel te verzachten (middels mitigerende maatregelen). Het bevoegd gezag kan beperkende maatregelen opleggen om schadelijke activiteiten te verzachten of te voorkomen. Voor onvermijdelijke schade is men verplicht een vergunning aan te vragen.

Andere te beschermen gebieden bestaan uit gebieden aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN), natuurverbinding (evz) of provinciaal landschap. Deze beschermde waarden van de NNN of een natuurverbinding zijn niet toegespitst tot bepaalde soorten of habitats, zoals bij de Natura 2000-gebieden), maar gaat het hoofdzakelijk om de 'wezenlijke' of 'landschappelijke' waarden van een gebied of natuurverbinding.

- **Programmatische aanpak stikstof**

Het programma aanpak stikstof (PAS) beoogt een ambitieuze en realistische vermindering van de stikstofdepositie afkomstig van in Nederland aanwezig bronnen. Het programma heeft tot doel, mede met het oog op een evenwichtige, duurzame economische ontwikkeling, de belasting door stikstofdepositie van de voor stikstof gevoelige habitats in de Natura 2000-gebieden te verminderen en de instandhoudingsdoelstellingen voor deze habitats binnen afzienbare termijn te realiseren.

Hiermee dienen ook nieuwe activiteiten of -ontwikkelingen die een hoge stikstof-uitstoot tot gevolg hebben buiten Natura 2000-gebieden, te worden beoordeeld in het kader van de Wet Natuurbescherming. De resultaten van de ecologische beoordeling van de PAS omvatten in elk geval de resultaten van een beoordeling voor elk Natura 2000-gebied. Andere aangewezen gebieden in de NNN of als natuurverbinding vallen niet onder de PAS-richtlijnen.

- **Natura 2000-beheerplannen**

Regulier beheer en bestaand gebruik zijn (of worden) opgenomen in Natura 2000-beheerplannen. Na vaststelling van de beheerplannen hoeft daarvoor geen vergunning aangevraagd te worden.

- **Cumulatieve effecten**

Door een combinatie van activiteiten kunnen namelijk ook negatieve effecten optreden, de zogeheten *cumulatieve effecten*. Hierbij wordt als richtlijn gehanteerd dat alleen plannen en projecten, waarover een definitief besluit is genomen, bij deze beoordeling worden betrokken.

- **Beschermde Natuurmonument**

Tevens waren, voordat Natura 2000 gebieden bestonden, zogeheten Beschermde Natuurmonumenten aangewezen. Voor deze gebieden bestaan vaak minder concrete natuurdoelen en was gericht op de instandhouding van de wezenlijke waarden, zoals natuurschoon en natuurwetenschappelijke waarden. In de Wet Natuurbescherming komen de aanwijzingen van Beschermde Natuurmonument te vervallen.

Soortbescherming

De soortbescherming binnen de Wet Natuurbescherming kent drie beschermingsregimes, namelijk voor soorten van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn (inclusief het verdrag van de Bern en Bonn) en een apart beschermingsregime voor 'andere soorten' die vanuit nationaal oogpunt beschermd zijn. Elk van deze van de regimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Hiermee zijn binnen de Wet Natuurbescherming ruim 700 vogelsoorten en 230 overige Europese en nationale soorten beschermd.

Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade aan soorten en/of hun (functionele) leefomgeving mag worden toegebracht, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Centraal hierbij staat de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. De wet erkent hierbij de intrinsieke waarde van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren en planten van onvervangbare waarde zijn en dat daar dus zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Het gevolg is onder andere, dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn/haar handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

In de Wet Natuurbescherming worden de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- 80 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen
- alle van nature in Nederland in het wild levende vogels
- alle vleermuizen (22) die van nature in Nederland in het wild voorkomen
- 39 terrestrische zoogdieren en 7 marine zoogdieren
- alle amfibieën (16) en reptielen (7) die van nature in Nederland in het wild voorkomen
- een beperkt aantal soorten vissen (8), en schaal- en schelpdieren (3)
- bepaalde soorten insecten zoals vlinders (27), libellen (16) en kevers(6)

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn per beschermingsregime een aantal verbodsbepalingen van kracht.

- **Beschermingsregime Vogels**

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogelsoorten zijn beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn. Het gaat om ca. 700 soorten die van nature op het grondgebied van de Europese Unie voorkomen. In de praktijk betreft het alle soorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, in totaal ca. 290 soorten.

Op alle vogels is het beschermingsregime van paragraaf 3.1 van de Wet Natuurbescherming van toepassing en betreft de volgende verbodsbepalingen:

- Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.
- Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen
- Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben
- Het is verboden vogels opzettelijk te (ver)storen tenzij de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort¹

Voor de verstoring van broedende vogels en vogelnesten wordt geen ontheffing of vrijstelling verleend voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en niet voor dwingende redenen van openbaar belang. Voor vogels geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna;
- voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt,
- om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;

Van een (beperkt) aantal vogels is de nestplaats jaarrond beschermd. De jaarrond beschermde nestlocaties zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Voor de overige vogelsoorten geldt dat (opzettelijke) verstoring van broedende dieren is verboden. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder ontheffing, worden verstoord, mits dit geen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Daarbij geldt geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De meeste vogels broeden tussen medio maart en medio juli.

• Beschermingsregime Habitatrichtlijnsoorten

Deze soorten worden beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn. De Europees beschermde soorten, niet vogels zijnde, bestaan uit soorten van de Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, inclusief het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. Op deze soorten is het beschermingsregime van paragraaf 3.2 van de Wet Natuurbescherming (artikel 3.5, lid 1 (fauna) en lid 5 (flora)) van toepassing en betreft de volgende verbodsbepalingen:

- Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk² te doden of te vangen.
- Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.
- Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.

¹ Afhankelijk van de betekenis van de lokale vogelpopulatie kan sprake zijn van een effect op de landelijke staat van instandhouding. Daarbij moet ook rekening worden gehouden met cumulatieve effecten op de landelijke staat van de soort. Het beschadigen van nesten tijdens het broedseizoen blijft verboden, maar het verstoren van vogels niet, tenzij er sprake is van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de betreffende soort.

² In de Wet Natuurbescherming is bij meerdere verbodsbepalingen het "opzetvereiste" toegevoegd, in lijn met de artikelen van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. Niet-opzettelijke handelingen waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden, zijn niet verboden. Daarbij is echter van belang dat het Europees Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen: "Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant...".

- Het is verboden dieren opzettelijk te verontrusten.
- Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn (bijlage IV), het Verdrag van Bern (Bijlage I en II) of het Verdrag van Bonn (Bijlage I) kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, reproductie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;

• Beschermingsregime “andere” beschermde soorten

Dit betreffen “andere” soorten welke bescherming vanuit nationaal oogpunt behoeven. De andere, ‘nationale’ soorten staan vermeld in een bijlage van de wet die hoort bij artikel 3.10. Op deze bijlage staan soorten uit de soortgroepen zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten. Het betreft een limitatieve lijst waarvoor het beschermingsregime van paragraaf 3.3 van de Wet Natuurbescherming van toepassing is. Het beschermingsregime voor deze ‘nationaal’ beschermde soorten is geïnspireerd op de Habitatrichtlijn, maar zijn in sommige opzichten minder streng en gelden de volgende verbodsbepalingen:

- Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
- Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Het verbod om dieren opzettelijk te doden of te vangen en het verbod om vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen, is niet van toepassing op de bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Voor de ‘andere’ (nationaal) beschermde soorten kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- de belangen die gelden voor soorten van de Habitatrichtlijn zoals hierboven beschreven;
- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omliggende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;

- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied,
- in het algemeen belang van de betreffende soort.

• Mitigatie en compensatie

Negatieve effecten en daarmee een ontheffingsaanvraag kunnen worden voorkomen door voorafgaand aan het project mitigerende (=verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Indien dergelijke maatregelen kunnen worden getroffen waardoor negatieve effecten kunnen worden voorkomen, vindt geen overtreding van de verbodsbepalingen plaats. Voorbeelden van mitigerende maatregelen die een overtreding kunnen voorkomen zijn:

- het aanpassen van de werkvolgorde of uitvoeringsperiode
- het gebruik maken van andere werkapparatuur
- of de werkzaamheden faseren in ruimte en tijd

Voor een aantal soorten (23) kan met betrekking tot mitigerende maatregelen ten aanzien van (verstorende) werkzaamheden of activiteiten, worden gehandeld conform een soortenstandaard. In de soortenstandaard staan naast ecologische informatie van de betreffende soort ook de mogelijke maatregelen om effecten te voorkomen, te verminderen en/of te herstellen.

Als ondanks het treffen van mitigerende maatregelen niet kan worden voorkomen dat de verbodsbepalingen worden overtreden, is een ontheffing noodzakelijk. Een ontheffing kan mogelijk verleend worden, als door de maatregelen geen verslechtering van de staat van instandhouding van vogelsoort(en) optreedt en/of geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de overige Europees en nationaal beschermde soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Maatregelen die de effecten op de plek van handeling herstellen, zijn mitigerend van aard; maatregelen die de effecten voor de populatie opheffen door herstel of verbetering op een andere plek zijn compenserend van aard. In de soortenbescherming wordt, in tegenstelling tot de gebiedenbescherming, geen scherp onderscheid gemaakt tussen mitigerende en compenserende maatregelen. Belangrijk is dat de staat van instandhouding gegarandeerd wordt.

• Vrijstelling

Onder de Wet Natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. In (veel) gevallen kunt u gebruik maken van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgesteld voor een van te voren bepaalde categorie van gevallen. Er zijn verschillende vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk, zoals provinciale verordeningen en gedragscodes.

In de Wet Natuurbescherming zijn voor beschermde soorten ook andere vormen van vrijstelling geïntroduceerd, zoals door middel van een 'programmatische aanpak'. Een programmatische aanpak kan meerwaarde bieden, bijvoorbeeld bij de vormgeving van een actieve leefgebiedenbenadering op regionaal niveau voor soorten waarvoor dat in het licht van de internationale verplichtingen nodig is. Dit moet leiden tot een meer doelmatige aanpak en tegelijkertijd ruimte genereren voor economische en ruimtelijke ontwikkelingen. Via de programmatische aanpak moet dan zekerheid worden geboden dat het streven naar een gezonde populatie van de betreffende soort niet in het gedrang komt. De programmatische aanpak dient getoetst te zijn aan de criteria voor vrijstelling die voor de betreffende soort(en) is vastgesteld. Indien dat het geval is, kan sprake zijn van een vrijstelling. Overigens is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling mogelijk (artikel 3.11).

Ten aanzien van de ruimtelijke ordening en bestendig beheer is per provincie voor een aantal soorten een aparte vrijstellingslijst opgesteld. Het betreft veelal algemeen voorkomende soorten uit het beschermingsregime 'andere' beschermde soorten.

Bescherming Houtopstanden

Voor het vellen van bomen buiten de bebouwde kom in een houtopstand groter dan 10 are of een bomenrij van meer dan 20 bomen, dient dit tevoren te worden gemeld/aangevraagd en is de initiatiefnemer verplicht om hetzelfde areaal te herplanten³. De aanvraag dient als onderdeel van de omgevingsvergunning bij de betreffende gemeente te worden ingediend. Tevens is mogelijk om de aanvraag separaat bij de provincie in te dienen. De provincie bepaalt welke gegevens bij een aanvraag/melding moeten worden aangeleverd.

Ontheffing, vrijstelling en/of vergunning

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten of gebieden, is een vergunning, ontheffing of vrijstelling nodig op de in de wet gestelde verbodsbepalingen. Voor handelingen of activiteiten is een ontheffing van de verbodsbepalingen nodig indien:

- Er geen maatregelen mogelijk zijn om het overtreden van de verbodsbepalingen te voorkomen;
- Er geen vrijstelling geldt op grond van een provinciale verordening, gedragscode, beheerplan Natura 2000, programmatische aanpak of een ministeriële regeling.

Voor locatie gebonden ingrepen die in de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) staan vermeld kan de ontheffingsaanvraag worden aangehaakt bij de omgevingsvergunning. Voor initiatieven die niet vallen binnen de activiteiten van een omgevingsvergunning (zoals activiteiten uit de Waterwet, mijnbouwwet etc.) geldt dat een aparte ontheffing in het kader van de Wet Natuurbescherming aangevraagd moet worden (naast een mogelijke watervergunning, ontgrondingsvergunning etc.). Als sprake is van een handeling met gevolgen voor beschermde soorten of gebieden waarvoor een omgevingsvergunning nodig is, is het tevens mogelijk dat de initiatiefnemer eerst apart een ontheffing en/of vergunning onder de Wet Natuurbescherming aanvraagt en daarna de omgevingsvergunning.

De gemeente is het bevoegd gezag voor de aanvraag van een omgevingsvergunning. Bij de omgevingsvergunning vindt de natuurtoestemming plaats in de vorm van 'Verklaringen van geen bedenking' (Vvgb). De 'Verklaring van geen bedenkingen' wordt onder de Wet Natuurbescherming afgegeven door de provincie (of in bijzondere gevallen door het Rijk) aan de gemeente. Als er geen Vvgb kan worden afgegeven door de provincie, kan de omgevingsvergunning niet verleend worden door de gemeente.

De eindverantwoordelijkheid voor de aan te leveren informatie ligt bij de aanvrager/initiatiefnemer. Gemeenten zijn als bevoegd gezag omgevingsvergunning er mede verantwoordelijk voor om te beoordelen of een aanvraag omgevingsvergunning compleet is.

Indien (vooraf) een aparte ontheffing soortenbescherming of vergunning gebiedsbescherming in het kader van de Wet Natuurbescherming aangevraagd wordt / moet worden, is de desbetreffende provincie het bevoegd gezag. De provincie zal vervolgens de aangeleverde gegevens toetsen en bepalen of een vergunning, ontheffing dan wel vrijstelling kan worden afgegeven en onder welke voorwaarden.

Een ontheffing (of een vrijstelling) wordt uitsluitend verleend, als voldaan is aan elk van de volgende drie cumulatieve voorwaarden:

- Geen andere bevredigende oplossing voor handen is;
- Sprake is van een in de wet genoemd belang (zie soortbescherming);
- Geen sprake is van verslechtering/afbreuk aan de staat van instandhouding van de soort.

Om te beoordelen of aan deze voorwaarden wordt voldaan zal de provincie een toetsing van de belangen en de alternatieven uitvoeren en een ecologische toetsing doen. De termijn voor het

³ De herplantplicht vervalt voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel.

behandelen van een aanvraag bedraagt 13 weken met de mogelijkheid om dit eenmalig te verlengen met 7 weken.

Indien door een handeling of activiteit verbodsbepalingen overtreden worden, moet door de initiatiefnemer worden aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing(en) is, waardoor de verbodsbepalingen niet overtreden zullen worden. Bij andere oplossingen kan gedacht worden aan alternatieve locaties, een ander ontwerp of inrichting van het plan, of een andere uitvoering van de handelingen.

Bij de beoordeling of afbreuk wordt gedaan aan de staat van instandhouding mogen mitigerende en compenserende maatregelen betrokken worden. Uiteindelijk mag het verlenen van de ontheffing geen negatief effect hebben op het voorkomen van de soort. Het ecologische toetsingscriterium verschilt per beschermingsregime. Wettelijk verschilt het toetsingscriterium voor vogels van dat voor overige Europees en nationaal beschermde soorten. Europese jurisprudentie maakt echter duidelijk dat bij afwijkingen onder de Vogelrichtlijn ook gekeken moet worden naar de staat van instandhouding van de populatie vogels.

De staat van instandhouding van lokale populaties is meestal niet bekend. De status van de lokale populatie kan afwijken van de landelijke staat van instandhouding of landelijke trend. Hoe minder gunstig de trend en/of staat van instandhouding, des te strenger moet de beoordeling zijn of er toestemming voor de ontheffing kan worden verleend. Bij deze beoordeling moet rekening worden gehouden met cumulatieve effecten, dus ook met reeds verleende ontheffingen voor dezelfde populaties van de soort.

Bijlage 2. Vleermuiswaarnemingen per velderonde

12 juli 2019

3:30 uur - 5:50 uur

18°C, bewolkt, wind: 3-4bf

Legenda

- gewone dwergvleermuis (foeragerend)
- passerende gewone dwergvleermuis

27 augustus 2019

20:45 uur - 23:00 uur

24°C, licht bewolkt, wind: 2bf

Legenda

 gewone dwergvleermuis (foeragerend)

 ruige dwergvleermuis (passerend)

 laatvlieger (foeragerend)

18 september 2019

20:30 uur - 23:00 uur

13°C, licht bewolkt, wind: 4 bf afnemend naar 3 bf

Legenda

 gewone dwergvleermuis (foeragerend)

 ruige dwergvleermuis (foeragerend)

 laatvlieger (foeragerend)

